

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1970

Warszawa, dnia 4 września 1970 r.

Nr 9

SPIS TREŚCI

Dział B

	str.
Poz. 89 — uchwała nr 111 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 1970 r. w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola typu miejskiego	226
„ 90 — uchwała Nr 122 Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 1970 r. w sprawie zasad organizacji kontroli jakości w przedsiębiorstwach przemysłowych	227
„ 91 — uchwała Nr 130 Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 1970 r. zmieniająca uchwałę w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego	231
„ 92 — rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 sierpnia 1970 r. w sprawie poboru zryczałtowanego podatku od wynagrodzeń od osób prowadzących uspołecznione zakłady w formie rozliczenia zryczałtowanego	232
„ 93 — zarządzenie Ministra Przemysłu Lekkiego oraz Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 1 sierpnia 1970 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w przemyśle włókienniczym oraz w przemyśle azbestowym objętych wykazem prac wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uprawniających do zaliczenia do I kategorii zatrudnienia	233
„ 94 — zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 3 sierpnia 1970 r. w sprawie eksploatacji elektrycznych spawarek i zgrzewarek	234

DZIAŁ B

89

UCHWAŁA Nr 111 RADY MINISTRÓW

z dnia 23 lipca 1970 r.

w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola typu miejskiego.

(Monitor Polski z dnia 14 sierpnia 1970 r. Nr 26, poz. 216)

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 3 czerwca 1953 r. o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych (Dz. U. Nr 31, poz. 122) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Rodzice, których dzieci korzystają ze świadczeń udzielanych przez przedszkola typu miejskiego, ponoszą opłaty za udzielane świadczenia na zasadach określonych w niniejszej uchwale.

2. Ilekroć w uchwale użyto słowa „rodzice”, należy przez to rozumieć oboje rodziców, jedno z nich lub osoby zobowiązane do alimentacji.

§ 2. 1. Opłaty ponoszone przez rodziców za korzystanie przez dziecko z 9-godzinnego pobytu w przedszkolu i 3 posiłków wynoszą miesięcznie:

1) przy dochodach na jednego członka rodziny nie przekraczających 600 zł miesięcznie — 10% dochodu przypadającego na jednego członka rodziny,

2) przy dochodach na jednego członka rodziny przekraczających 600 zł miesięcznie — 60 zł oraz 30% nadwyżki ponad 600 zł dochodu przypadającego na jednego członka rodziny,

3) przy przychodowości szacunkowej z gospodarstwa rolnego nie przekraczającej na jednego członka rodziny 400 zł miesięcznie — 15% przychodowości przypadającej na jednego członka rodziny,

4) przy przychodowości szacunkowej z gospodarstwa rolnego przekraczającej na jednego członka rodziny 400 zł miesięcznie — 60 zł oraz 40% nadwyżki ponad 400 zł przypadającej na jednego członka rodziny,

5) przy dochodach podlegających podatkowi dochodowemu — 700 zł.

2. Opłaty ustalone zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1 pkt 1—4 nie mogą przekraczać 700 zł miesięcznie.

3. Opłaty rodziców za korzystanie przez dziecko z 2 posiłków i odpowiednio skróconego pobytu wynoszą 80%, a w razie 5-godzinnego pobytu w przedszkolu i korzystaniu z 1 posiłku — 50% opłat ustalonych zgodnie z ust. 1.

§ 3. Jeśli do przedszkola uczęszcza z danej rodziny więcej niż jedno dziecko — opłaty, o których mowa w § 2, obniża się:

1) przy dochodach wynoszących do 1000 zł miesięcznie na jednego członka rodziny — za drugie dziecko o 50%, za trzecie i następne dzieci o 75%,

2) przy dochodach wynoszących na jednego członka rodziny miesięcznie od 1001 zł do 1500 zł — za drugie dziecko o 25%, za trzecie i następne dzieci o 50%,

3) przy przychodowości szacunkowej z gospodarstwa rolnego wynoszącej na jednego członka rodziny do 700 zł miesięcznie — za drugie dziecko o 50%, za trzecie i następne dzieci o 75%,

4) przy przychodowości szacunkowej z gospodarstwa rolnego wynoszącej na jednego członka rodziny

miesięcznie od 701 zł do 1100 zł — za drugie dziecko o 25%, za trzecie i następne dzieci o 50%.

§ 4. 1. Podstawę do określenia wysokości opłat ponoszonych przez rodziców, których źródłem utrzymania jest wynagrodzenie za pracę podlegające podatkowi od wynagrodzeń, stanowi łączny dochód po potrąceniu przypadającego podatku, składki emerytalnej oraz kwot alimentacyjnych obciążających dochód rodziców.

2. Podstawę do określenia wysokości opłat ponoszonych przez rodziców, których wyłącznym źródłem utrzymania są dochody z gospodarstwa rolnego, stanowi roczna przychodowość szacunkowa z gospodarstwa rolnego, ustalona dla celów wymiaru podatku gruntowego.

3. Podstawę do określenia wysokości opłat ponoszonych przez rzemieślników uiszczających podatki w formie karty podatkowej stanowi wysokość dochodów ustalona przez właściwy terytorialnie wydział finansowy prezydium rady narodowej.

4. Podstawę do określenia wysokości opłat ponoszonych przez rzemieślników lub rzemieślników-rolników, zwolnionych w myśl obowiązujących przepisów od podatków, ustala się na 2500 zł miesięcznie.

5. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie do rodziców, których głównym źródłem utrzymania są renty, stypendia, alimenty lub wynagrodzenie wolne od podatku od wynagrodzeń, jak również do rodziców, którzy poza przychodami z gospodarstwa rolnego osiągają dochody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń.

6. Podstawę do określenia wysokości opłat ponoszonych przez rodziców za świadczenia przedszkoli stanowi dochód (przychód) pochodzący ze wszystkich źródeł ich utrzymania, przypadający średnio na jednego członka rodziny. Do kwoty całkowitego rocznego dochodu (przychodu) wlicza się premie, chociaż byłyby wypłacane raz na kwartał, oraz pełne kwoty, jakie rodzice otrzymują z tytułu zasądzonych na rzecz dziecka alimentów. Jeżeli dziecko korzystające ze świadczeń przedszkola posiada własne dochody (przychody), dolicza się je do dochodu (przychodu) rodziców.

7. W razie zmiany wysokości dochodów rodziców lub przychodowości szacunkowej z gospodarstwa rolnego nie mniej niż o 20% na jednego członka rodziny, opłaty za świadczenia przedszkoli ulegają odpowiedniej zmianie.

§ 5. 1. Wysokość opłat za świadczenia przedszkoli ustala organ podejmujący decyzję o przyjęciu dziecka do przedszkola.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, może udzielić ulgi lub całkowitego zwolnienia od opłat na czas określony w wypadkach szczególnie uzasadnionych, takich jak długotrwała choroba, śmierć w rodzinie, zniszczenie mienia w wyniku klęski żywiołowej, oraz

w innych poważnych wypadkach o charakterze sporadycznym.

§ 6. 1. Szczegółowe zasady poboru opłat, udzielania ulg i zwolnień od odpłatności ustala Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

2. Upoważnia się Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego do dostosowywania w porozumieniu z Ministrem Finansów wysokości opłaty, ustalonej w § 2 ust. 1 pkt 5, do rzeczywistych kosztów utrzymania dzieci w przedszkolach w latach następnych.

§ 7. Przepisy niniejszej uchwały dotyczą również przedszkoli i dziecińców wiejskich prowadzonych przez resort rolnictwa.

§ 8. W zakresie unormowanym niniejszą uchwałą

tracą moc wszystkie dotychczasowe przepisy, a w szczególności zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego nr 57 z dnia 21 lutego 1951 r. (Biuletyn PKPG Nr 6, poz. 66), nr 351 z dnia 31 sierpnia 1951 r. (Biuletyn PKPG Nr 24, poz. 257) oraz nr 78 z dnia 21 marca 1953 r. (Biuletyn PKPG Nr 9, poz. 48) w sprawie zasad korzystania z urzędzeń opieki nad dzieckiem.

§ 9. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministrowi Finansów.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 1970 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*
Wiceprezes Rady Ministrów

90

UCHWAŁA Nr 122 RADY MINISTRÓW

z dnia 3 sierpnia 1970 r.

w sprawie zasad organizacji kontroli jakości w przedsiębiorstwach przemysłowych.

(*Monitor Polski z dnia 22 sierpnia 1970 r. Nr 27, poz. 222*)

W celu zapewnienia w przedsiębiorstwach przemysłowych skutecznego systemu kontroli jakości produkowanych wyrobów Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała dotyczy państwowych przedsiębiorstw przemysłowych objętych planowaniem centralnym i terenowym, zwanych dalej „przedsiębiorstwami”.

2. Przez użyte w uchwale określenie „wyroby” rozumie się wytwarzane przez przedsiębiorstwa wyroby gotowe, półwyroby, części kooperacyjne, urządzenia techniczne, surowce i materiały, stanowiące przedmiot obrotu.

§ 2. 1. Zapewnienie właściwej jakości wyrobów, odpowiadającej potrzebom gospodarki narodowej, użytkowników i handlu zagranicznego, oraz stałe podwyższanie tej jakości do poziomu wynikającego z postępu społecznego i techniczno-ekonomicznego należy do podstawowych zadań przedsiębiorstw wytwarzających te wyroby.

2. Przedsiębiorstwa obowiązane są w szczególności do:

1) systematycznego śledzenia w kraju i za granicą zmian w kształtowaniu się poziomu jakości wyrobów i zapewnienia sobie dopływu informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej w tym zakresie,

2) organizowania współpracy z jednostkami zaplecza naukowo-badawczego zjednoczeń i innych właściwych jednostek, zapewniającej dopływ prac naukowo-badawczych w zakresie wyrobów oraz pomoc w rozwiązywaniu zagadnień związanych z polepszeniem ich jakości,

3) prowadzenia samodzielnie bądź przy pomocy jednostek zaplecza naukowo-badawczego zjednoczeń i innych właściwych jednostek badań w zakresie właściwości (parametrów) techniczno-użytkowych i wzornictwa przemysłowego oraz prac nad dosko-

naleniem konstrukcji (receptury) i technologii wyrobów,

4) zbierania i wykorzystywania informacji, uwag i spostrzeżeń odbiorców i użytkowników wyrobów oraz analizowania zagadnień dotyczących napraw gwarancyjnych i reklamacji,

5) prowadzenia analiz i oceny skutków ekonomicznych dla przedsiębiorstwa i gospodarki narodowej wynikających z określonego poziomu jakości wyrobów, stosowanych rozwiązań konstrukcyjnych (receptur) i technologicznych, organizacji produkcji oraz wykorzystywania wyników tych analiz i ocen w pracach planistycznych,

6) zapewnienia warunków przebiegu procesu technologicznego zgodnie z ustalonymi wymaganiami,

7) zorganizowania systemu kontroli zapewniającego właściwą jakość wyrobów.

§ 3. Jeżeli podniesienie poziomu jakości wyrobu jest uwarunkowane zmianą określonych wymagań, wskaźników i warunków ustalonych w normach lub innych przepisach albo w obowiązującej dokumentacji, uzależnioną od decyzji organu spoza przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwo produkujące wyrób obowiązane jest wystąpić w ustalonym trybie z odpowiednim wnioskiem do właściwego organu o wprowadzenie niezbędnych zmian. Organ, do którego skierowany został taki wniosek, obowiązany jest zajmując stanowisko i powiadomić o nim przedsiębiorstwo w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania wniosku.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwa obowiązane są do zapewnienia systemu kontroli jakości produkowanych wyrobów zgodnie z wytycznymi, stanowiącymi załącznik do uchwały.

2. Ustalony w przedsiębiorstwie system kontroli jakości produkowanych wyrobów powinien zapewniać skuteczną kontrolę przebiegu produkcji w pełnym cyklu produkcyjnym, tj. w sferze przedprodukcyjnej, w sferze produkcyjnej oraz w sferze popro-

dukcyjnej. Elementami składowymi tego systemu powinny być:

1) samokontrola, zorganizowana w zakresie uwzględnianym względami techniczno-organizacyjnymi i ekonomicznymi we wszystkich komórkach organizacyjnych przedsiębiorstwa uczestniczących w procesie produkcji,

2) służba kontroli jakości, zorganizowana jako wyodrębniona komórka organizacyjna przedsiębiorstwa, pod nazwą „kontrola jakości”.

3. Samokontrola powinna polegać w szczególności na:

1) sprawdzaniu przez pracowników wykonywanych przez siebie prac oraz usuwaniu uchybień i zapobieganiu im,

2) segregacji wyrobów na wykonane poprawnie i wadliwie oraz na klasy i gatunki.

4. Kontrola jakości powinna być bezpośrednio podporządkowana dyrektorowi przedsiębiorstwa.

§ 5. Kierownika kontroli jakości powołuje i odwołuje, na wniosek dyrektora przedsiębiorstwa, dyrektor zjednoczenia (jednostki równorzędnej) lub kierownik innego organu, któremu przedsiębiorstwo podlega.

§ 6. Kierownik kontroli jakości:

1) ponosi odpowiedzialność za prawidłowe zorganizowanie prac tej komórki i wykonywanie przez nią zadań, właściwy dobór pracowników i ustalanie potrzeb w zakresie jej wyposażenia w odpowiednie narzędzia i aparaturę kontrolno-pomiarową, za doszkalanie zawodowe podległych pracowników i inicjowanie szkolenia innych pracowników przedsiębiorstwa w zakresie kontroli jakości wyrobów z uwzględnieniem zasad obowiązywania norm;

2) uprawniony jest do występowania z wnioskami do dyrektora przedsiębiorstwa w sprawach przysługujących pracownikom przedsiębiorstwa dodatków i premii za jakość produkowanych wyrobów, zmian w zakresie osobistego zaszerogowania pracowników produkcyjnych oraz w sprawach indywidualnych nagród i premii za wykonanie zadań jakościowych.

§ 7. 1. Kierownik kontroli jakości może wstrzymać odbiór jakościowy wytwarzanych wyrobów, jeżeli nie zostały zachowane niezbędne warunki zapewniające ich prawidłowy odbiór, zawiadamiając o tym dyrektora przedsiębiorstwa.

2. W razie stwierdzenia, że odbierane wyroby nie odpowiadają ustalonym wymaganiom jakościowym, kierownik kontroli jakości powinien wstrzymać odbiór jakościowy i wystąpić do dyrektora przedsiębiorstwa z wnioskiem o wstrzymanie produkcji takich wyrobów.

3. Wstrzymanie odbioru jakościowego nie oznacza wstrzymania czynności kontrolnych, szczególnie w procesach ciągłych.

4. Dyrektor przedsiębiorstwa może uchylić decyzję kierownika kontroli jakości w sprawie odstąpienia od odbioru wyrobów, jak również nie uwzględnić jego wniosku dotyczącego wstrzymania produkcji.

5. W wypadkach przewidzianych w ust. 4 dyrektor przedsiębiorstwa zawiadamia o podjętej decyzji dyrektora zjednoczenia (jednostki równorzędnej), a w razie nieuwzględnienia wniosku w sprawie

wstrzymania produkcji — także Centralny Urząd Jakości i Miar.

6. Tryb postępowania w wypadkach przewidzianych w ust. 4 ustali Prezes Centralnego Urzędu Jakości i Miar w uzgodnieniu z właściwymi ministrami.

§ 8. 1. Działającą dotychczas w przedsiębiorstwach kontrolę techniczną (KT) przekształca się w kontrolę jakości (KJ) z dostosowaniem jej organizacji i zakresu działania do wymagań wynikających z przepisów niniejszej uchwały oraz załączonych do niej wytycznych, w terminach określonych stosownie do przepisów § 9.

2. W resorcie przemysłu spożywczego i skupu przepis ust. 1 stosuje się do przedsiębiorstw przemysłowych, które określi Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu. W pozostałych przedsiębiorstwach przemysłowych resortu przemysłu spożywczego i skupu obowiązki kierownika kontroli jakości powierzone będą, na zasadach ustalonych w § 5 uchwały, kierownikom komórek organizacyjnych odpowiedzialnym za sprawę produkcji; w stosunku do kierowników tych komórek organizacyjnych mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 6 i 7 uchwały.

3. Zakres działania kontroli jakości oraz poszczególnych komórek organizacyjnych w zakresie kontroli jakości i stosowania samokontroli powinien być określony w regulaminie organizacyjnym przedsiębiorstwa.

§ 9. 1. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) i prezydium wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) określą tryb i terminy powołania kontroli jakości w podporządkowanych im przedsiębiorstwach. Terminy te nie powinny przekroczyć 6 miesięcy od daty wejścia w życie uchwały.

2. Organy wymienione w ust. 1 mogą wydawać szczegółowe wytyczne w sprawie organizacji kontroli jakości w podporządkowanych im przedsiębiorstwach, dostosowujące przepisy uchwały oraz załączonych do niej wytycznych do warunków techniczno-organizacyjnych przedsiębiorstw poszczególnych branż i rodzajów.

3. Wytyczne wymienione w ust. 2 w części dotyczącej kontroli jakości artykułów żywnościowych i wyrobów przemysłowych mających wpływ na zdrowie człowieka wymagają uzgodnienia z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, a w części dotyczącej artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego — ponadto z Ministrem Rolnictwa.

§ 10. Traci moc uchwała nr 440 Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1957 r. w sprawie kontroli jakości artykułów wytwarzanych przez jednostki gospodarki społecznej (Monitor Polski Nr 89, poz. 531).

§ 11. Wykonanie uchwały porucza się właściwym ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezidiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 12. Zaleca się centralnym związkom spółdzielczym zorganizowanie kontroli jakości wyrobów na zasadach określonych w uchwale.

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. P. Jaroszewicz
Wiceprezes Rady Ministrów

Załącznik do uchwały nr 122 Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 1970 r. (poz. 222).

RAMOWE WYTYCZNE W SPRAWIE ORGANIZACJI SYSTEMU KONTROLI JAKOŚCI W PRZEDSIĘBIORSTWACH

R o z d z i a ł 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Wytyczne określają:

1) podstawowe obowiązki przedsiębiorstw w zakresie zapewnienia właściwej jakości wyrobów oraz poszczególnych ich komórek organizacyjnych (działów, wydziałów, stanowisk pracy itp.) uczestniczących pośrednio lub bezpośrednio w procesie wytwarzania wyrobów; wytyczne ujmują te obowiązki w sferach: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej,

2) zadania i zasady organizacji kontroli jakości w przedsiębiorstwach.

§ 2. Postanowienia wytycznych stanowią dla przedsiębiorstw podstawę do określenia w regulaminach organizacyjnych obowiązków i odpowiedzialności poszczególnych komórek uczestniczących bezpośrednio lub pośrednio w procesie produkcyjnym w zakresie jakości wyrobów oraz zasad organizacji i zakresu działania kontroli jakości.

R o z d z i a ł 2.

Podstawowe zadania przedsiębiorstwa oraz poszczególnych jego komórek organizacyjnych w zakresie kontroli jakości.

§ 3. Sfera przedprodukcyjna obejmuje studia w zakresie podjęcia produkcji i modernizacji wytwarzanych wyrobów oraz doboru optymalnych rozwiązań techniczno-organizacyjnych decydujących o jakości wyrobu, opracowanie dokumentacji technicznej i wykonanie prototypu, jak również inne prace techniczno-produkcyjne i organizacyjne dotyczące uruchomienia nowej produkcji, a w odniesieniu do maszyn i urządzeń w szczególności prace, o których mowa w § 2 ust. 1 i 2 uchwały nr 92 Rady Ministrów z dnia 5 maja 1967 r. w sprawie przygotowania i uruchomienia produkcji nowych maszyn i urządzeń (Monitor Polski Nr 29, poz. 136).

§ 4. W sprawach określonych w § 3 dyrektor przedsiębiorstwa ustala obowiązki właściwych komórek organizacyjnych w zakresie opracowywania i sprawdzania dokumentacji technicznej oraz wykonywania prac przygotowawczych niezbędnych dla zapewnienia założonego poziomu jakości wyrobów, a w szczególności:

1) przy pracach konstrukcyjno-doświadczalnych — w zakresie:

a) metod badań i metod kontroli parametrów techniczno-użytkowych wyrobów,

b) różnic między uzyskanymi wynikami badań parametrów techniczno-użytkowych a przyjętymi w projekcie wstępnym,

c) prawidłowości przyjętych metod badań i sprawności stanowisk badawczych,

d) weryfikacji dokumentacji konstrukcyjnej;

2) przy technicznych przygotowaniach do uruchomienia produkcji — w zakresie:

a) kompletności opracowania procesu kontroli, z określeniem metod kontroli i odbioru,

b) dokumentacji dotyczącej stanowisk badań,

c) stopnia dyscypliny technologicznej, wykonania serii próbnej i analizy przyczyn odstępstw,

d) różnic uzyskanych parametrów techniczno-użytkowych wyrobu w stosunku do przyjętych w projekcie technicznym i uzyskanych w prototypie z uwzględnieniem niezbędnego zapasu technologicznego,

e) prawidłowości ustalonych metod badań,

f) prawidłowości oceny i korekty procesu kontroli jakości,

g) prawidłowości ustalenia wymagań jakościowych w odniesieniu do surowców, materiałów, półwyrobów, elementów kooperacyjnych i innych, ze szczególnym uwzględnieniem Polskich Norm i norm branżowych,

h) kompletności i prawidłowości dokumentacji technologicznej.

§ 5. Sfera produkcyjna obejmuje prace techniczno-produkcyjne i organizacyjne w przedsiębiorstwie, dotyczące wytwarzania wyrobów.

§ 6. W sprawach określonych w § 5 dyrektor przedsiębiorstwa ustala obowiązki poszczególnych komórek organizacyjnych w zakresie:

1) zapewnienia odpowiedniej jakości i ilości koniecznych surowców, materiałów, półwyrobów, części kooperacyjnych i innych dostaw, z uwzględnieniem odpowiedzialności właściwych komórek w szczególności za:

a) sprawdzanie jakości i terminowości dostaw zamawianych materiałów, surowców, półwyrobów, części kooperacyjnych i innych dostaw,

b) prawidłowe określenie wymagań jakościowych w umowach o dostawę surowców, materiałów, półwyrobów, części kooperacyjnych i innych dostaw z uwzględnieniem zamieszczenia w tych umowach w uzasadnionych wypadkach zastrzeżeń co do obowiązku dołączenia przez dostawcę świadectw jakości lub atestów z wynikami badań,

c) właściwe oznaczanie i składowanie surowców, materiałów, półwyrobów i części kooperacyjnych,

d) składowanie produkcji w toku w warunkach zabezpieczających przed obniżeniem jakości,

e) opracowywanie założeń do tematów dla racjonalizacji konstrukcji i technologii oraz właściwą realizację wniosków racjonalizatorskich w tym zakresie,

f) prace nad unowocześnieniem procesu technologicznego,

g) prawidłową organizację pracy na poszczególnych stanowiskach pracy, gniazdach i liniach produkcyjnych oraz prowadzenie badań w tym zakresie i sprawne wdrażanie wniosków racjonalizatorskich;

2) prowadzenia badań i analiz techniczno-ekonomicznych związanych z jakością wyrobów dla syste-

matycznego ustalania przyczyn ponoszonych strat z tytułu złej jakości oraz lokalizowania tych przyczyn;

3) zapewnienia należytego kierownictwa i organizacji procesu produkcyjnego dla osiągnięcia jakości określonej w obowiązujących przepisach oraz dokumentacji technicznej i ustalonej w umowach z odbiorcami, z uwzględnieniem odpowiedzialności właściwych komórek organizacyjnych za:

a) ścisłe przestrzeganie procesu technologicznego,
b) stosowanie rzetelnych i sprawnie działających przyrządów pomiarowych i przestrzeganie terminów ich sprawdzania,

c) stosowanie właściwych środków transportu wewnętrznego, zabezpieczających wyroby przed uszkodzeniem;

4) samokontroli połączonej z segregacją wyrobów na wykonane poprawnie i wadliwie oraz na klasy i gatunki; w wypadkach uzasadnionych względami lepszego wykorzystania maszyn i urządzeń produkcyjnych, gdy prowadzenie segregacji przez wykonawcę operacji jest utrudnione z uwagi na jej pracochłonność, należy w procesie technologicznym przewidzieć kontrolę międzyoperacyjną wykonywaną przez pracowników produkcji;

5) przygotowania wyrobów gotowych do zbytu, właściwego zabezpieczenia ich przed obniżeniem wartości użytkowej podczas składowania i transportu wewnętrznego, dołączenia do wyrobów — z przeznaczeniem dla użytkowników — odpowiednich dokumentów, jak np.: instrukcji obsługi, atestów, opisów sposobu użytkowania itp.

§ 7. Do zadań przedsiębiorstwa w sferze poprodukcyjnej w zakresie zapewnienia prawidłowego użytkowania wyrobów należy opracowywanie systemu obsługi, gwarancji udzielanych na produkowane wyroby oraz zbieranie informacji o walorach wyrobów w użytkowaniu.

§ 8. W sprawach określonych w § 7 dyrektor przedsiębiorstwa ustala obowiązki właściwych komórek organizacyjnych w szczególności w zakresie:

1) przeprowadzania instruktażu i szkolenia brygad remontowo-naprawczych;

2) organizowania we własnym zakresie lub przy udziale innych jednostek punktów napraw i autoryzowanych serwisów;

3) zapewnienia właściwego użytkowania wyrobów przez:

a) prowadzenie instruktażu w zakresie użytkowania lub obsługi wyrobów,

b) organizowanie i prowadzenie punktów poradnictwa i łączności z użytkownikami wyrobów;

4) opracowywania systemu udzielanych gwarancji;

5) zorganizowania systemu umożliwiającego zbieranie informacji o walorach wyrobów w użytkowaniu, potrzebach i wymaganiach użytkowników oraz skuteczności podejmowanych środków dla zapewnienia prawidłowego użytkowania wyrobów; system zbierania tych informacji powinien przewidywać między innymi:

a) przeprowadzanie bezpośrednio u użytkowników lub w miejscach użytkowania badań jakościowych reprezentatywnych partii wyrobów,

b) zbieranie informacji od wytypowanych użytkowników wyrobów,

c) przeprowadzanie okresowych badań ankietowych u wybranych użytkowników,

d) wykorzystywanie reklamacji, uwag i spostrzeżeń odbiorców i użytkowników, wyrobów oraz resortowych organów kontroli jakości, działających niezależnie od producenta,

e) wykorzystywanie materiałów dotyczących praw gwarancyjnych, zużycia części i zespołów dla określenia zapotrzebowania na części zamienne.

Rozdział 3.

Zadania i zasady organizacji kontroli jakości.

§ 9. 1. Kontrola jakości w przedsiębiorstwach jest powołana do:

1) opracowywania zasad, metod i planów kontroli jakości wyrobów oraz systematycznego prowadzenia badań parametrów techniczno-użytkowych i analiz w celu określenia poziomu jakości wytwarzanych wyrobów;

2) dokonywania:

a) kontroli (odbiorów) dostarczanych przedsiębiorstwu surowców, materiałów, półwyrobów, części kooperacyjnych i innych dostaw,

b) kontroli produkcji w procesie produkcyjnym oraz inspekcji skuteczności samokontroli,

c) kontroli (odbiorów) oraz klasyfikacji gotowych wyrobów,

d) kontroli stosowania norm w procesie produkcyjnym;

3) organizowania:

a) systemu obiegu informacji o jakości wyrobów,

b) współpracy z głównymi odbiorcami, użytkownikami wyrobów i resortowymi organami kontroli, działającymi niezależnie od producenta — w zakresie oceny ich jakości;

4) inicjowania form szkolenia pracowników kontroli jakości oraz opracowywania i opiniowania programów szkolenia pracowników innych służb w dziedzinie jakości wyrobów.

2. Do zadań kontroli jakości w szczególności należy:

1) w zakresie metod i planów kontroli jakości — opracowywanie:

a) planów kontroli międzyoperacyjnej oraz samokontroli w procesie produkcyjnym,

b) planów i metod kontroli dostarczanych przedsiębiorstwu surowców, materiałów, części kooperacyjnych i innych dostaw,

c) planów odbioru gotowych wyrobów,

d) metod badań wadliwości poszczególnych operacji technologicznych;

2) w zakresie badań parametrów techniczno-użytkowych wyrobów:

a) badanie parametrów użytkowych wytwarzanych wyrobów z uwzględnieniem:

— ewidencji analizy odchyień w stosunku do założonych wymagań jakościowych,

— zapewnienia odpowiednim komórkom przedsiębiorstwa informacji o stanie stabilności parametrów użytkowych,

— prowadzenia ocen jakości wyrobów (ocen jakości typu i ocen jakości wykonania),

— oceny wpływu odchyień od dokumentacji technicznej wyrobów na ich wartość użytkową;

b) opracowywanie wniosków dotyczących modernizacji konstrukcyjnej i technologicznej produkcji,

c) współdziałanie w pracach związanych z opracowaniem założeń konstrukcyjnych dla nowych typów wyrobów i technicznym przygotowaniem do uruchomienia ich produkcji;

3) w zakresie kontroli jakości dostarczanych przedsiębiorstwu surowców, materiałów, półwyrobów, części kooperacyjnych i innych dostaw:

a) dokonywanie odbiorów i oceny jakości,

b) opracowywanie — w razie braku odpowiednich norm — metod badań i warunków odbioru do umów z dostawcami, zapewniających wymaganą przez przedsiębiorstwo jakość dostaw,

c) przeprowadzanie inspekcji warunków składowania wyrobów,

d) sprawdzanie w zakładach kooperujących dotrzymywania przez nie warunków dostaw określonych umową oraz utrzymywania założonej jakości produkcji i metod badań w tym zakresie;

4) w zakresie kontroli w procesie produkcyjnym i inspekcji samokontroli:

a) dokonywanie stałej oceny jakości pracy bezpośrednich wykonawców według ustalonych planów kontroli w całym procesie produkcyjnym,

b) prowadzenie wrywkowych kontroli operacji w procesie produkcyjnym szczególnie ważnych dla jakości wyrobu,

c) przeprowadzanie systematycznych okresowych badań wadliwości w procesie technologicznym,

d) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością i efektywnością samokontroli,

e) przeprowadzanie wrywkowych kontroli stanu technicznego maszyn i urządzeń;

5) w zakresie odbioru gotowych wyrobów:

a) prowadzenie klasyfikacji lub sprawdzanie prawidłowości klasyfikacji wyrobów na gatunki itp.,

b) dokonywanie zgodnie z planami odbioru jakościowego wyrobów według obowiązujących dla nich wymagań jakościowych,

c) przeprowadzanie kontroli gotowych wyrobów znajdujących się w magazynach oraz warunków magazynowania i przygotowania do ekspedycji;

6) w zakresie badań skutków ekonomicznych produkcji wyrobów na określonym poziomie jakości — współdziałanie z właściwymi komórkami przedsiębiorstwa w zakresie:

a) analiz przyczyn powodujących straty z tytułu niskiej jakości,

b) gospodarki funduszem premiowym oraz funduszem nagród za jakość produkcji oraz badanie skuteczności ich oddziaływania,

c) analiz efektywności nakładów związanych z poprawą jakości wyrobów, z uwzględnieniem zmian kosztów produkcji i kosztów eksploatacji;

7) w zakresie współpracy z głównymi odbiorcami i użytkownikami wyrobów w sprawach oceny jakości wyrobów — organizowanie badań, zbieranie informacji i prowadzenie analiz określonych w § 8 pkt 5.

§ 10. Do wykonania zadań, o których mowa w § 9, mogą być w miarę potrzeby powoływane odrębne komórki organizacyjne, między innymi do spraw:

— opracowywania metod badań i techniki kontroli,

— badań laboratoryjnych parametrów techniczno-użytkowych wyrobów z produkcji bieżącej lub nowo uruchamianej,

— pomiarów warsztatowych,

— analiz poziomu jakości i informacji o poziomie jakości,

— kontroli dostaw,

— kontroli procesu technologicznego i inspekcji samokontroli,

— odbioru gotowych wyrobów.

§ 11. Dyrektor przedsiębiorstwa może podporządkować, stosownie do typu procesu technologicznego oraz struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa, niektóre komórki organizacyjne wymienione w § 10 kierownikom innych służb w przedsiębiorstwie, określając przy tym formy ich powiązań z pracami kontroli jakości.

91

UCHWAŁA Nr 130 RADY MINISTRÓW

z dnia 11 sierpnia 1970 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego.

(*Monitor Polski z dnia 22 sierpnia 1970 r. Nr 27, poz. 223*)

Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. W § 11 uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1964 r. w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego (*Monitor Polski* Nr 58, poz. 274 z późniejszymi zmianami) wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szkolenie pracowników państwowych jednostek organizacyjnych, nie będących przedsiębiorstwami, na kursach organizowanych przez organizacje społeczne i spółdzielcze może być prowadzone na zlecenie właściwego ministra, w razie gdy ze względu na małą liczbę osób wymagających przeszkolenia w danym

zakresie brak jest warunków do zorganizowania szkolenia na kursie państwowym. Koszty uczestnictwa w tym szkoleniu pokrywa zlecniodawca ze środków przewidzianych we właściwych częściach budżetu dla ośrodków szkolenia kursowego.”;

2) dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do szkolenia, o którym mowa w ust. 1, mają odpowiednio zastosowanie przepisy § 10 ust. 1, § 13 i § 27.”;

3) dotychczasowe ust. 2—3 otrzymują kolejną numerację 3—4.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*
Wiceprezes Rady Ministrów

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 5 sierpnia 1970 r.

w sprawie poboru zryczałtowanego podatku od wynagrodzeń od osób prowadzących uspołecznione zakłady w formie rozliczenia zryczałtowanego.

(Dziennik Ustaw z dnia 17 sierpnia 1970 r. Nr 20, poz. 169)

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 2 lit. a) i art. 5 dekrety z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. z 1963 r. Nr 11, poz. 60), art. 11 dekrety z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 49, poz. 452 z późniejszymi zmianami) oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. Nr 7, poz. 41 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Podatek od wynagrodzeń w formie zryczałtowanej opłacają:

1) osoby, które prowadzą na podstawie umowy zlecenia w formie rozliczenia zryczałtowanego:

a) zakłady gastronomiczne i sklepy według zasad ustalonych przez Ministra Handlu Wewnętrznego lub innych właściwych ministrów albo zarządy właściwych central spółdzielczych,

b) zakłady noclegowe i noclegowo-żywnieniowe, obozowiska turystyczne, parkingi oraz wypożyczalnie sprzętu turystycznego i sportowego według zasad ustalonych przez Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki,

c) hotele według zasad ustalonych przez Ministra Gospodarki Komunalnej,

2) pracownicy najemni zatrudnieni w zakładach określonych w pkt 1.

§ 2. 1. Zryczałtowany podatek od wynagrodzeń wynosi miesięcznie:

1) od osób prowadzących:

a) restauracje i bary z wyszynkiem, piwiarnie i bary piwne (pijalnie piwa) oraz sklepy branży warzywno-owocowej 0,7% od obrotu, nie mniej jednak niż 350 zł,

b) kawiarnie i bary kawowe 0,6% od obrotu, nie mniej jednak niż 300 zł,

c) zakłady gastronomiczne w pensjonatach, schroniskach i domach wycieczkowych, jadłodajnie, bary mleczne, bary szybkiej obsługi, cukiernie, herbaciarnie i pozostałe zakłady gastronomiczne nie wymienione pod lit. a), b) i d) 0,5% od obrotu, nie mniej jednak niż 250 zł,

d) stołówki i bufety pracownicze oraz inne punkty żywienia przyzakładowego, punkty tzw. małej gastronomii oraz sklepy z artykułami przemysłowymi 0,4% od obrotu, nie mniej jednak niż 200 zł,

e) sklepy z artykułami spożywczymi oraz punkty tzw. drobnego detalu 0,3% od obrotu, nie mniej jednak niż 200 zł;

2) od osób prowadzących:

a) hotele II kategorii 400 zł,

b) hotele III kategorii, motele i pensjonaty 350 zł,

c) hotele IV kategorii 300 zł,

d) domy wycieczkowe i schroniska 200 zł,

e) obozowiska turystyczne I kategorii 200 zł, II kategorii 100 zł, III kategorii 75 zł,

f) parkingi, wypożyczalnie sprzętu turystycznego i sportowego 90 zł;

3) od pracowników najemnych zatrudnionych w zakładach określonych w § 1 pkt 1:

a) szefa kuchni 250 zł,

b) kelnerów w lokalach, w których pobiera się dodatek za obsługę 150 zł,

— w pozostałych lokalach 100 zł,

c) bufetowych w lokalach, w których pobiera się dodatek za obsługę 100 zł,

— w pozostałych lokalach 70 zł,

d) kucharzy 50 zł,

e) muzyków w restauracjach 250 zł,

f) muzyków w kawiarniach 200 zł,

g) pozostałych nie wymienionych pracowników w zakładach gastronomicznych 20 zł,

h) pracowników w pozostałych zakładach 30 zł.

2. Za obrót stanowiący podstawę obliczenia podatku przyjmuje się obrót stanowiący podstawę kalkulacji zryczałtowanej odpłatności; w razie przekroczenia kalkulowanego obrotu podatek pobiera się od obrotu ustalonego w celu obliczenia odpłatności dodatkowej.

3. Od osób wymienionych w ust. 1 pkt 3, zatrudnionych przez okres krótszy niż miesiąc, zryczałtowany podatek od wynagrodzeń pobiera się według stawek określonych w tym przepisie w stosunku odpowiadającym okresowi zatrudnienia w danym miesiącu, licząc za każdy dzień pracy 1/30 stawki.

§ 3. Zwalnia się od podatku od wynagrodzeń uzyskane w zakładzie przychody osób współpracujących z osobami wymienionymi w § 1 pkt 1, tj. członków ich rodzin, a także innych osób pozostających z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym.

§ 4. 1. W razie prowadzenia przez tę samą osobę równocześnie więcej niż jednego rodzaju działalności określonej w § 1 pkt 1 (np. dom wycieczkowy i wypożyczalnia sprzętu) zryczałtowany podatek pobiera się odrębnie od przychodów z każdego rodzaju działalności.

2. Jeżeli osoba prowadząca zakład określony w § 1 pkt 1 osiąga równocześnie przychody podlegające opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem od wynagrodzeń według przepisów niniejszego rozporządzenia oraz przychody określone w formie prowizyjnej, przychody podlegające opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem od wynagrodzeń traktuje się jako wypłacane przez pierwszego płatnika.

§ 5. W razie przyjęcia dla celów ubezpieczenia społecznego pracowników najemnych zatrudnionych w zakładzie wynagrodzenia miesięcznego, od którego podatek od wynagrodzeń obliczony na zasadach ogólnych byłby wyższy od stawek zryczałtowanego podatku ustalonych w § 2 ust. 1 pkt 3, podatek od wy-

nagrodzeń pobiera się w wysokości należnej od wynagrodzenia przyjętego dla celów ubezpieczenia społecznego.

§ 6. 1. Zryczałtowany podatek od wynagrodzeń pobiera jako płatnik ta jednostka gospodarki uspołecznionej, wobec której osoba prowadząca zakład obowiązana jest rozliczać się na podstawie zawartej umowy zlecenia.

2. Kwotę pobranego za każdy miesiąc kalendarzowy podatku należy przekazywać w terminie do dnia 12 następnego miesiąca na konto właściwego organu finansowego, składając równocześnie wykaz potrąceń obejmujących wszystkich pracowników najemnych

zatrudnionych w danym zakładzie oraz wysokość podatku pobranego od każdego z tych pracowników.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1968 r. w sprawie poboru zryczałtowanego podatku od wynagrodzeń od przychodów osób zatrudnionych w niektórych uspołecznionych zakładach prowadzonych w formie rozliczenia zryczałtowanego (Dz. U. Nr 5, poz. 31) z wyjątkiem przepisu § 5, który pozostaje nadal w mocy.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1970 r.

Minister Finansów: w z. M. Krzak

93

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU LEKKIEGO ORAZ PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 1 sierpnia 1970 r.

w sprawie określenia stanowisk pracy w przemyśle włókienniczym oraz w przemyśle azbestowym objętych wykazem prac wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uprawniających do zaliczenia do I kategorii zatrudnienia.

(Monitor Polski z dnia 22 sierpnia 1970 r. Nr 27, poz. 229)

Na podstawie § 2 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczenia do kategorii zatrudnienia (Dz. U. z 1956 r. Nr 39, poz. 176, z 1964 r. Nr 34, poz. 215, z 1967 r. Nr 26, poz. 121 i z 1968 r. Nr 22, poz. 148) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się szczegółowy wykaz zawodów (stanowisk pracy) objętych wielostanowiskowymi pozy-

cjami działu XIII załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczenia pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 39, poz. 176 z późniejszymi zmianami).

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu Lekkiego: T. Kunicki
Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: M. Krukowski

Załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu Lekkiego oraz Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 1 sierpnia 1970 r. (poz. 229).

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ZAWODÓW (STANOWISK ROBOCZYCH) W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM ORAZ AZBESTOWYM WYKONYWANYCH W WARUNKACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH I SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA, UPRAWNIAJĄCYCH DO ZALICZANIA DO I KATEGORII ZATRUDNIENIA.

Przemysł włókienniczy.

1. Obsługa wilków i szarpaczy w przedziałach odpadkowych narażających na stałe wdychanie pyłu:

1) sortowacze szmat i odpadków,

2) mieszacze — rozwłókniacze zatrudnieni przy czyszczeniu, trzepaniu i szarpaniu szmat i odpadków włókienniczych oraz rozluźnianiu i mieszaniu surowców włókienniczych;

2. pracownicy zatrudnieni przy czyszczeniu i ostrzeżeniu walców zgrzeblarek:

3) ostrzarze obić zgrzeblanych,

4) oczyszczacze maszyn zatrudnieni przy czyszczeniu obić zgrzeblanych;

3. pracownicy zatrudnieni przy przedzeniu włókien łykowych na mokro:

5) przedzarze,

6) pomocnicy przedzarzy,

7) pomocnicy w przedziałni mokrej,

8) robotnicy transportowi (transport wewnętrzny) w przedziałniach mokrych;

Przemysł azbestowy.

4. zatrudnieni w oddziale przygotowawczym:

1) operatorzy maszyn

— gniotacze,

— szarpacze (pracujący przy wilku),

— sortowacze;

5. zatrudnieni w oddziale zgrzeblarni:

2) operatorzy maszyn

— zgrzeblacze,

3) przygotowawcze

— oczyszczacze;

6. zatrudnieni w oddziale przedziałni:

4) operatorzy maszyn

— przedzarze,

— cewiacze,

5) operatorzy automatów

— przewijacze,

— skrętacze;

7. zatrudnieni w oddziale tkalni:
- 6) operatorzy maszyn
- tkacze,
  - snowacze,
- 7) operatorzy automatów
- cewiacze,
- 8) wykończalnicy
- mierzacze,
  - zwijacze;
8. zatrudnieni w oddziale szczeliw plecionych:
- 9) operatorzy automatów
- splatacze szczeliw,
  - oplatacze nici gumowych,
- 10) operatorzy maszyn
- przewijacze,
  - kalibrowi,
  - krojczy odzieży ochronnej,
  - szwacze i pomoc,
- 11) operatorzy urządzeń
- impregnowacze;
9. zatrudnieni w oddziale produkcji tektury azbestowej:
- 12) operatorzy maszyn
- obcinacze płyt,
  - tekturzyści,
- 13) operatorzy urządzeń
- holendrowi,
  - suszarkowi płyt;
- 10) zatrudnieni w oddziale produkcji materiałów ciernych:
- 14) operatorzy maszyn
- kalibrowi,
  - prasowacze,
  - szlifierze,
  - przygotowawcze klejów i mas,
- 15) operatorzy urządzeń
- impregnowacze,
  - wulkanizatorzy,
- 16) wykończalnicy
- wykończalnicy wyrobów ciernych;
11. zatrudnieni w oddziale produkcji uszczelek:
- 17) operatorzy maszyn
- wytlaczacze uszczelek,
  - obcinacze płyt,
- 18) operatorzy urządzeń
- oczyszczacze uszczelek,
- 19) wykończalnicy
- graficiarze uszczelek,
  - wycinacze uszczelek,
- 20) składacze
- składacze uszczelek;
12. zatrudnieni w oddziale płyt azbestowo-kauczukowych:
- 21) operatorzy maszyn
- przygotowawcze kauczuku mas i klejów,
  - kalandrowi,
  - gładziarze płyt,
  - obcinacze płyt,
  - rozwłókniacze azbestu,
  - szarpacze azbestu,
  - gniotacze azbestu,
- 22) operatorzy urządzeń
- rekuperatorzy (ściągacze benzyny),
  - wulkanizatorzy,
- 23) składacze
- składacze płyt stalit,
  - klejarze wkładek metalowych;
13. zatrudnieni w magazynach azbestu:
- 24) magazynierzy
- 25) robotnicy magazynowi;
14. pracownicy dozoru inżynieryjno-technicznego i kontroli technicznej oraz zatrudnieni przy utrzymaniu w ruchu produkcji, stale pracujący w oddziałach produkcyjnych objętych pozycjami od 4 do 13:
- 26) brakarze międzyoperacyjni i końcowi,
- 27) mistrzowie,
- 28) nastawiacze automatów, maszyn i urządzeń (brygadziści),
- 29) robotnicy transportu wewnętrznego,
- 30) wagowi,
- 31) sprzętacze,
- 32) elektrycy dyżurni,
- 33) mechanicy dyżurni.

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 3 sierpnia 1970 r.

w sprawie eksploatacji elektrycznych spawarek i zgrzewarek.*(Monitor Polski z dnia 14 sierpnia 1970 r. Nr 26, poz. 218)*

Na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150) oraz w związku z § 2 ust. 2 zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia

1 września 1967 r. w sprawie ogólnych zasad eksploatacji urządzeń energetycznych (Monitor Polski Nr 51, poz. 254) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie określa szczegółowe zasady

eksploatacji elektrycznych spawarek i zgrzewarek do metali, użytkowanych w jednostkach gospodarki społecznej.

2. Zarządzenie dotyczy spawarek prostownikowych jedno- i wielostanowiskowych oraz spawarek transformatorowych i wirujących, z tym że w odniesieniu do spawarek wirujących z napędem innym niż silnik elektryczny zarządzenie dotyczy tylko źródła prądu spawania.

§ 2. Przed przyjęciem do eksploatacji spawarek i zgrzewarek nowych lub po remoncie należy przeprowadzić badania ich stanu technicznego, polegające na wykonaniu prób i pomiarów oraz czynności wymienionych w załączniku do zarządzenia.

§ 3. Działanie zaworów bezpieczeństwa oraz manometrów w naczyniach ciśnieniowych i zbiornikach sprężonego powietrza należy sprawdzać okresowo w terminach określonych w instrukcji o eksploatacji spawarki (zgrzewarki).

§ 4. 1. W spawarkach i zgrzewarkach, w których stosuje się chłodzenie wodne, należy zapewnić stałą szczelność i dobry stan połączeń w instalacji wody chłodzącej, w celu niedopuszczenia do wzrostu temperatury i przecieków mogących spowodować zwarcia lub uszkodzenia w obwodzie elektrycznym, transformatorze lub innych częściach urządzenia.

2. Woda doprowadzona do instalacji chłodzącej nie powinna zawierać szkodliwych zanieczyszczeń mechanicznych oraz powodujących przedwczesne zużycie instalacji chłodzącej.

§ 5. Temperatury nagrzewania się poszczególnych części spawarki lub zgrzewarki w każdych warunkach ich pracy nie mogą przekraczać dopuszczalnych temperatur dla danej klasy izolacji, określonych w normach lub dokumentacji fabrycznej.

§ 6. 1. Spawarki i zgrzewarki należy lokalizować możliwie najbliżej miejsca spawania (zgrzewania).

2. Przy użytkowaniu spawarek należy stosować przewody spawalnicze o długości i przekroju dostosowanym do największego prądu spawania.

§ 7. Spawarki i zgrzewarki zasilane prądem jednofazowym powinny być możliwie równomiernie rozdzielane na trzy fazy sieci zasilającej.

§ 8. Spawarki i zgrzewarki w wykonaniu wewnętrznym należy zabezpieczać przed wpływami atmosferycznymi.

§ 9. W czasie pracy spawarek transformatorowych i wirujących należy stale utrzymywać galwaniczne połączenie bieguna obwodu spawalniczego przyłączonego do spawanego przedmiotu z zaciskiem ochronnym obudowy źródła prądu.

§ 10. Przed załączeniem pod napięcie na nowym stanowisku pracy spawarki lub zgrzewarki ruchomej należy sprawdzić poprawność podłączenia do sieci zasilającej oraz właściwe wykonanie ochrony przeciwporażeniowej.

§ 11. 1. Spawarki i zgrzewarki należy wyłączyć spod napięcia w razie dłuższej przerwy w ich pracy.

2. Przeglądy oraz czynności konserwacyjne i remontowe należy wykonywać po uprzednim wyłączeniu spawarki lub zgrzewarki spod napięcia.

§ 12. 1. Czynności konserwacyjne należy wykonywać w zakresie i w terminach zgodnych z dokumentacją fabryczną.

2. Spawarki i zgrzewarki należy czyścić z kurzu, brudu, kropli metali i innych zanieczyszczeń nie rzadziej niż raz w tygodniu.

§ 13. 1. Przeglądy spawarek i zgrzewarek należy przeprowadzać nie rzadziej niż raz w roku.

2. Przeglądy powinny obejmować w szczególności:

- 1) badania stanu technicznego określone w załączniku do zarządzenia,
- 2) czynności konserwacyjne w zakresie zgodnym z dokumentacją fabryczną,
- 3) sprawdzenie i konserwację obwodu elektrycznego zasilającego oraz urządzeń zabezpieczających,
- 4) usunięcie zauważonych usterek.

3. Wyniki badań stanu technicznego (ust. 2 pkt 1) należy uznać za zadowalające, jeżeli spełniają wymagania podane w załączniku do zarządzenia. Wyniki badań stanu technicznego należy odnotować w dokumentacji eksploatacyjnej.

§ 14. Wyciąg z instrukcji o eksploatacji określającej podstawowe czynności związane z obsługą spawarek i zgrzewarek należy doręczyć za pokwitowaniem pracownikom obsługującym spawarki i zgrzewarki ruchome.

§ 15. Ruch spawarki lub zgrzewarki powinien być wstrzymany w razie powstania zagrożenia dla zdrowia i życia obsługi oraz stwierdzenia uszkodzeń lub zakłóceń uniemożliwiających normalną eksploatację urządzenia, a w szczególności w razie stwierdzenia:

- 1) nadmiernego nagrzewania się części urządzenia,
- 2) pojawienia się dymu lub ognia,
- 3) wzrostu różnicy temperatur ponad wartość podaną w dokumentacji fabrycznej między temperaturą wody wpływającej i wpływającej do chłodnicy lub odpowiedniego układu chłodzenia,
- 4) zewnętrznych uszkodzeń mechanicznych lub objawów świadczących o wewnętrznych uszkodzeniach.

§ 16. Stosownie do przepisów art. 21 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150) w „Przepisach eksploatacji technicznej urządzeń elektrycznych w zakładach przemysłowych” z dnia 9 lutego 1953 r., zatwierdzonych przez Ministra Energetyki, traci moc część XIII „Spawanie elektryczne”.

§ 17. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: *J. Mitrega*

Załącznik do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 3 sierpnia 1970 r. (poz. 218).

ZAKRES BADAŃ I WYMAGANIA TECHNICZNE DLA SPAWAREK I ZGRZEWAREK PRZYJMOWANYCH DO EKSPLOATACJI

Lp.	Zakres badań	Wymagania techniczne			
		zgrzewarki	spawarki transformatorowe	spawarki prostownikowe	spawarki wirujące
1	2	3	4	5	6
1	Sprawdzenie stanu ochrony przeciwporażeniowej i wykonanie pomiarów	Ochrona przeciwporażeniowa powinna spełniać wymagania określone w zarządzeniu Ministra Górnictwa i Energetyki oraz Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 31 grudnia 1968 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinna odpowiadać ochrona przeciwporażeniowa w urządzeniach elektroenergetycznych o napięciu do 1 kV (Dz. Bud. z 1969 r. Nr 4, poz. 13 i Nr 6, poz. 22).			
2	Pomiar napięcia biegu jałowego po stronie wtórnej	Wielkość napięcia powinna odpowiadać wymaganiom podanym w dokumentacji fabrycznej.			
3	Sprawdzenie: a) szczelności układu chłodzącego, b) szczelności i działania urządzeń i instalacji sprężonego powietrza	Brak ubytków wody i sprężonego powietrza. Stałość ciśnienia w punkcie zasilania zgodnie z wymaganiami podanymi w dokumentacji fabrycznej.	—	—	—
4	Pomiar rezystancji (oporu czynnego) izolacji napędu elektrycznego	Rezystancja (opór czynny) izolacji powinna spełniać wymagania określone przepisami o eksploatacji elektrycznych urządzeń napędowych.			
5	Pomiar rezystancji (oporu czynnego) izolacji transformatora między uzwojeniem wtórnym a pierwotnym oraz uzwojeniem pierwotnym a obudową	Rezystancja (opór czynny) izolacji, mierzona megaomierzem 1000 V, powinna być nie mniejsza niż 2 MΩ.	—	—	—
6	Pomiar rezystancji (oporu czynnego) izolacji transformatora między uzwojeniem wtórnym a pierwotnym oraz uzwojeniem pierwotnym i wtórnym a obudową	—	Rezystancja (opór czynny) izolacji, mierzona megaomierzem 1000 V, powinna być nie mniejsza niż 2 MΩ.	Rezystancja (opór czynny) izolacji, mierzona megaomierzem 1000 V, powinna być nie mniejsza od wartości podanych w dokumentacji fabrycznej.	—
7	Sprawdzenie działania wszystkich mechanizmów, aparatury kontrolno-pomiarowej i regulacyjnej, kierunku obrotów urządzenia napędowego	Poprawne działanie zgodnie z warunkami podanymi w dokumentacji fabrycznej i zgodnie z przepisami eksploatacji w tym zakresie oraz brak nienormalnych objawów.			
8	Próba ruchu	Poprawne działanie oraz brak nienormalnych objawów.			

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY:

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”. Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88; konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch” Warszawa, ul. Nowogrodzka 15/17, konto PKO Nr 141-6-700044 VII O/M Warszawa.